

НАЦІОНАЛЬНА ПАМ'ЯТЬ ЯК ЧИННИК УТВЕРДЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ

24 лютого 2022

ПЕРЕМОГЛА ЄДНІСТЬ ПРОГРАВ СТРАХ

Ганна БАЙКЕНІЧ
Олена ОХРІМЧУК

УКРАЇНА. ВІЙНА ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ

Логіка розвитку національного руху веде до повторення подій 1918–1920 років. Ми хотіли б, щоб неминучість їх була засвоєна ширшими кругами громадянства, як і той факт, що цей конфлікт матиме місце незалежно від форми влади в Росії. Всі вони для нас однакові, бо однаково **не миряться з існуванням державної незалежності України** і однаково будуть боротися проти неї і з нею як політичними, так і мілітарними засобами

«Тризуб», 1925 рік

Історична
пам'ять

Уявлення
про минуле

Образи, герої,
родинні традиції,
комеморативні
практики

Історія

Знання
про минуле

Факти, архівні
документи,
наукові
дослідження,
освітні програми

ІСТОРИЧНА ПАМ'ЯТЬ $\neq$ ІСТОРІЯ

НАЦІОНАЛЬНА ПАМ'ЯТЬ – ОСНОВА ІДЕНТИЧНОСТІ. ІДЕНТИЧНІСТЬ – ОСНОВА НАЦІЇ

САМОЗБЕРЕЖЕННЯ
КОНСОЛІДОВАНЕ ІСНУВАННЯ
КОНСТРУЮВАННЯ ПЕРСПЕКТИВИ

ЩО НЕСЛА УКРАЇНЦЯМ РОСІЙСЬКА ІМПЕРСЬКА ПОЛІТИКА

Закон «Про реабілітацію
жертв репресій
комуністичного
тоталітарного режиму
1917-1991 років» (1991)

- **ПОЛІТИКУ ДЕРЖАВНОГО ТЕРОРУ** здійснювали в **1917-1991** роках комуністичний тоталітарний режим і його репресивні органи
- **РЕПРЕСІЇ КОМУНІСТИЧНОГО РЕЖИМУ** – засоби примусу, що здійснювалися репресивними органами комуністичного тоталітарного режиму, в т. ч. позасудовими органами

Закон «Про Голодомор
1932-1933 років в Україні»
(2006)

- **ГЕНОЦИД** – зумисні злочинні дії, спрямовані на цілковите або часткове знищення етнічних, національних, расових релігійних груп
- **ГОЛОДОМОР** – акт геноциду проти Українського народу, результат організованого комуністичним керівництвом штучного голоду, що спричинив загибель мільйонів людей

ВИКЛИКИ ТА НЕБЕЗПЕКИ.

Наслідки окупації

ІСТОРІЯ

Маніпулювання історією
для виправдання агресії
проти України.

Гра на ностальгії за
советським минулим, на
незнанні історії

ДИСКУРС

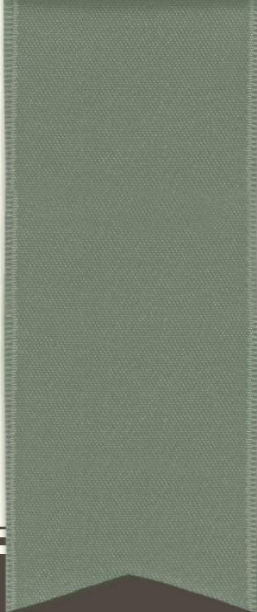
Нав'язування
історичного
дискурсу,
просування
наративів про
«злочинну
владу»

СВІДОМІСТЬ

Комплекс
меншовартості,
«молодшого брата»,
синдром відкладеного
завтра
«маленька людина».
Нерезистентність до
ворожої пропаганди

ОТОЧЕННЯ

Збереження
советських підходів у
символічному
просторі.
Різна колективна
пам'ять регіонів

Стійке усвідомлення
особою належності
до української нації
як самобутньої
спільноти

Об'єднують –
назва, символи,
походження,
історична пам'ять,
цінності, українська
мова, традиції

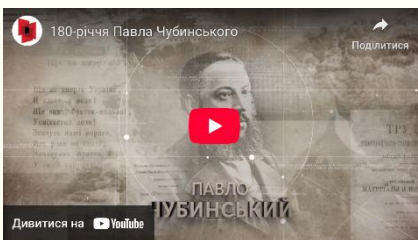
УКРАЇНЬСКА НАЦІОНАЛЬНА ІДЕНТИЧНІСТЬ

Закон України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності» (2022)

КОРИСНІ МАТЕРІАЛИ

СИМВОЛ ТВОЄЇ СВОБОДИ
100 РОКІВ ДЕРЖАВНОГО ГЕРБА УКРАЇНИ

- Інформаційні матеріали;
- Виставки;
- Історичні каруселі

ГЕРБ

МОВА

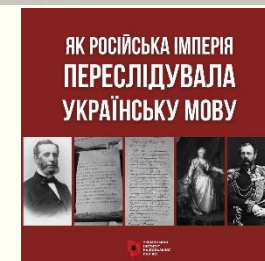
- Виставка;
- Історичні каруселі
- Відеоролик

ГІМН

ТРАДИЦІЇ
ДЕРЖАВ-
НОСТІ

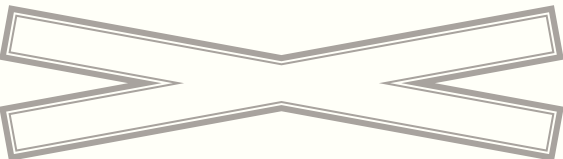
- Відеоролик про Чубинського;
- Історичний матеріал про Вербицького

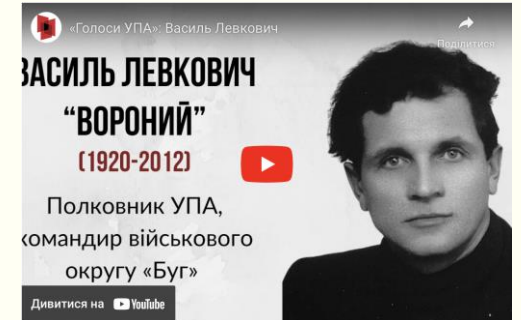
- Виставка;
- Історичні каруселі
- Інформаційні матеріали

БЕЗ БРОМУ І НАФТАЛІНУ

ОБЕРЕЖНО: ТОКСИЧНО! 	ЯК ПРАВИЛЬНО
ІСТОРІЯ – ЦЕ ДАТИ ТА ПОДІЇ	ОЛЮДНЮЄМО ІСТОРІЮ
УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД - ЖЕРТВА	НІ – ВІКТИМНОСТІ!
Я МАЛЕНЬКА ЛЮДИНА, ВІД МЕНЕ НІЧОГО НЕ ЗАЛЕЖИТЬ	ВІД МЕНЕ ЗАЛЕЖИТЬ МОЄ ЖИТТЯ І ЖИТТЯ МОЄЇ КРАЇНИ

УКРАЇНСЬКИЙ
ІНСТИТУТ
НАЦІОНАЛЬНОЇ
ПАМ'ЯТІ

Інформаційні матеріали до пам'ятних дат

Методматеріали вчителям ▶

Матеріали військовим

Матеріали музейникам ▶

■ Історичний календар

Січень 90

Детальніше →

Лютий 115

Детальніше →

Березень 83

Детальніше →

Квітень 61

Детальніше →

Травень 71

Детальніше →

Червень 71

Детальніше →

Липень 62

Детальніше →

Серпень 75

Детальніше →

Вересень 77

Детальніше →

ПІДХОДИ ДО ПРОВЕДЕННЯ ЗАХОДІВ

АНТРОПОЛОГІЧНИЙ

- про людину;
- про подію через її учасників;
- повсякдення;
- історія міста/родини/людини

МЕМОРІАЛЬНИЙ

- покладання квітів;
- свічка пам'яті;
- виготовлення Соняхів;
- ведення мартирологів, книг пам'яті

ІСТОРИЧНИЙ

- про подію та її хронологію;
- про хід бойових дій, історії спротиву;
- участь у подіях воєнного часу;
- присвята загальноукраїнській або локальній історичній події

УСНО-ІСТОРИЧНИЙ

- зустрічі з воїнами, учасниками Революції Гідності, ліквідаторами аварії на ЧАЕС
- запис свідчень: **методика усної історії** (<https://surl.li/jlbvjb>)

ЗБІР І ЗБЕРЕЖЕННЯ УСНИХ СВІДЧЕНЬ ПРО ВІЙНУ

40 інтерв'ю зі свідками окупації Городнянської та облоги Чернігівської громад (проект у партнерстві з організацією ПАКС-Нідерланди)

8 усних свідчень про події російсько-української війни

>20 годин відеозаписів інтерв'ю зі свідками злочинів, скоєних під час російської окупації Київської області, передано Інститутом Державним агентством розвитку туризму

Усі записи зберігаються в Архіві усної історії УІНП.

ДОСЛІДНИЦЬКІ ПРОЄКТИ

ПАТРОНИ НАШИХ ВУЛИЦЬ

ПАВЛО ЧУБИНСЬКИЙ

АВТОР СЛІВ ГІМНУ УКРАЇНИ.
ЕТНОГРАФ І ФОЛЬКЛОРИСТ, ПОЕТ І ЖУРНАЛІСТ

ЮРИСТ, АКТИВНИЙ ГРОМАДСЬКИЙ ДІЯЧ.
ДОСЛІДНИК УКРАЇНСЬКОГО ПОБУТУ, ЗВИЧАЇВ,
ГОВІРОК, ФОЛЬКЛОРУ ТА НАРОДНИХ ВІРУВАНЬ.
ЗАПИСАВ 30 КАЗОК У БОРИСПОЛІ

ПАТРОНИ НАШИХ ВУЛИЦЬ

ПАВЛО ЧУБИНСЬКИЙ (1839 – 1884)

- 1839 – НАРОДИВСЯ В РОДИННОМУ ХУТОРІ БІЛЯ БОРИСПОЛЯ
- 1861 – ЗАКІНЧИВ ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ ПЕТЕРБУРЗЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ
- 1862 – НАПИСАВ ВІРШ «ЩЕ НЕ ВМЕРЛА УКРАЇНА»; ЗА ЙОГО «ВРЕДНОЕ ВЛИЯНИЕ НА УМЫ ПРОСТОЛЮДИНОВ» ВИСЛАЛИ ПІД НАГЛЯД ПОЛІЦІЇ В АРХАНГЕЛЬСЬКУ ГУБЕРНІЮ
- 1873 – БРАВ УАСТЬ У СТВОРЕННІ КИЇВСЬКОГО ПІВДЕННО-ЗАХІДНОГО ВІДДІЛУ ІМПЕРАТОРСЬКОГО РОСІЙСЬКОГО ГЕОГРАФІЧНОГО ТОВАРИСТВА, ЗГОДОМ ПРАЦЮВАВ ЗАСТУПНИКОМ ГОЛОВИ
- 1874 – КЕРУВАВ ПЕРШИМ ОДНОДЕННИМ ПЕРЕПИСОМ МЕШКАНЦІВ КИЄВА ДЛЯ АНАЛІЗУ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО МІСТА
- 1879 – ПІШОВ У ВІДСТАВКУ І ПОВЕРНУВСЯ НА РОДИННИЙ ХУТІР
- 1880 – ВАЖКО НЕЗДУЖАВ І ДО КІНЦЯ ЖИТТЯ БУВ ПРИКУТИЙ ДО ЛІЖКА
- 1884 – ПОМЕР

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Ділова гра «Громадські обговорення»
Вправа «Топонімічні дебати»
«Обери позицію»

ХІХ СТОЛІТТЯ –

ДОБА МОДЕРНОГО НАЦІЄСТВОРЕННЯ,
ПОШУКІВ УКРАЇНСЬКОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ
ТА ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ОФОРМЛЕННЯ КУЛЬТУРНОГО І
ПОЛІТИЧНОГО РУХУ УКРАЇНИ, ДІЯЛЬНОСТІ НАПВЛЕГАЛЬНИХ
ОБ'ЄДНАНЬ І ТОВАРИСТВ УКРАЇНСЬКОЇ ІНТЕЛІГЕНЦІЇ

ПАТРОНИ НАШИХ ВУЛИЦЬ

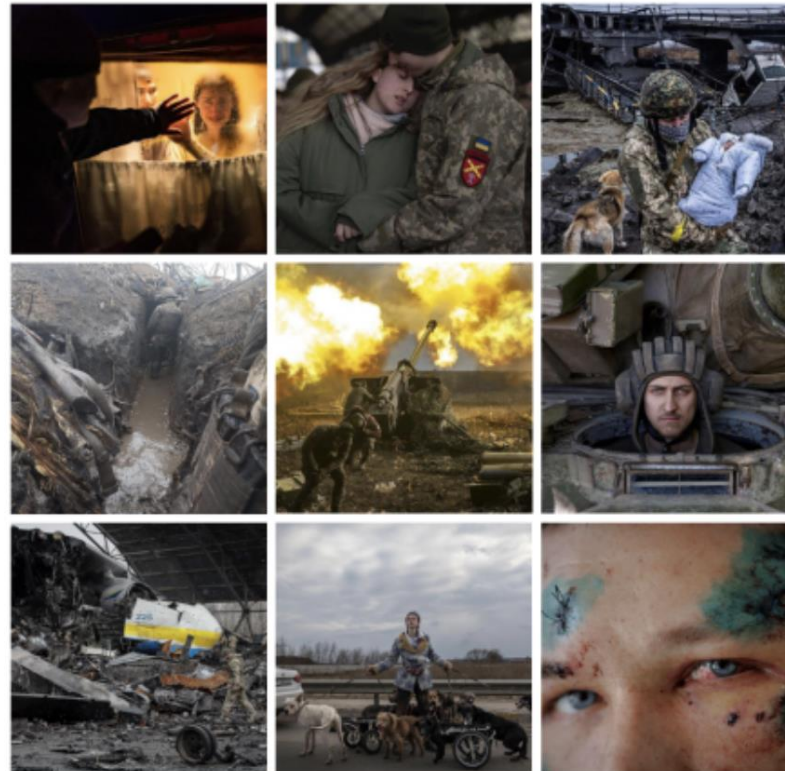

УКРАЇНА. ВІЙНА ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ

«Вистояли – переможемо!». Інформаційні матеріали до річниці повномасштабного вторгнення РФ в Україну

21.02.2023

- ✓ Інформаційні матеріали
<http://surl.li/qjzvf>;
<http://surl.li/ezuhy>
- ✓ презентація

**ВИСТОЯЛИ –
ПЕРЕМОЖЕМО!**

ВИДАВНИЧІ ПРОЄКТИ

ВИСТАВКОВІ ПРОЄКТИ

«УКРАЇНА. ВІЙНА В ЄВРОПІ»

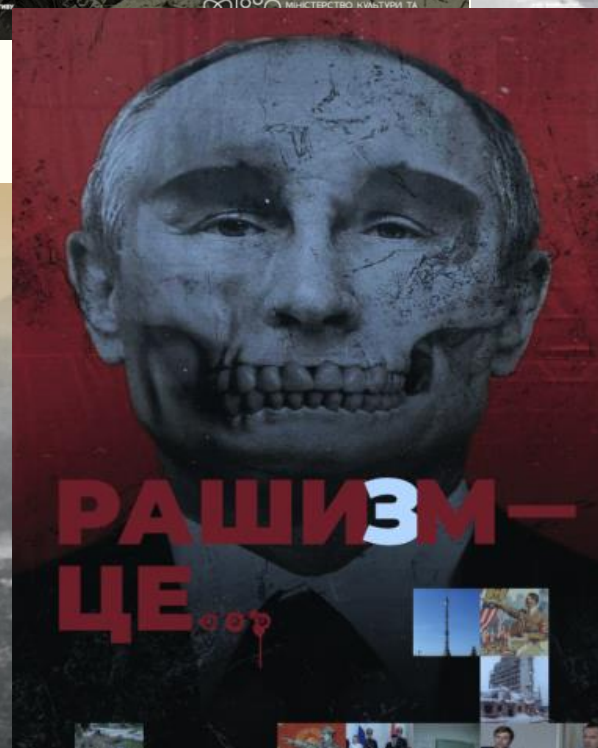
«КОЖЕН ІЗ НАС – ВОЇН»

«КОМУНІЗМ = РАШИЗМ»

«СТЕРТІ З ЛИЦЯ ЗЕМЛІ»

«НАШ МАРІУПОЛЬ»

«РАШИЗМ – ЦЕ...»

ІСТОРИЧНА КАРУСЕЛЬ

РАШИЗМ—ЦЕ Злочинна пропаганда

На російському телебаченні діють два головних принципи, які вписуються в загальні підходи пропаганди РФ. Перший – зняття табу, дозвіл людям відкрито проявляти злість, ненависть, бажання принижувати інших. Другий – конспірологія замінила ідеологію, весь світ змальовано як світ змов.

Нацистська пропаганда відіграла ключову роль у переслідуванні й знищенні європейських євреїв, підбурювала та плекала ненависть. Рашистська пропаганда готувала ґрунт війни та знищення українців. Рашистські фільми та серіали, зняті у 2000-х, представляли українців бандитами, колабораціоністами, жорстокими «бандерівцями», або ж як такий собі підвид росіян. Через кінопродукцію пропаганда позбавляла українців права на існування, виправдовувала війни, мілітаризувала суспільство.

РАШИЗМ—ЦЕ Победобесіє і мілітаризм

Нині головним об'єднавчим міфом Росії є перемога над нацизмом у 1945-му. Забуваючи про існування антигітлерівської коаліції і про внесок інших націй, рашисти привласнили звання народу-переможця, який самотужки «звільнив Європу від коричневої чуми». Путін використав День Перемоги для об'єднання російського суспільства на засадах мілітаризму, шовінізму й ненависті до чужого – передусім Заходу. Замість близького всім постраждалим від глобальної війни країнам гасла «Ніколи знову» Росія, нехтуючи мільйонами власних

жертв, пристала на: «Можемо повторити». Перемогу над Гітлером у Москві подають як послугу, за яку весь світ навіки в неоціненному боргу перед Росією. І позаяк сучасні росіяни, на їхню думку, продовжують справу дідів-переможців, вони не можуть вважатися фашистами та агресорами. Навпаки, Москва присвоїла виключне право таврувати своїх опонентів «фашистами», «нацистами», проводити їх «денацифікацію».

«ІСТОРІЯ ТА ПАМ'ЯТЬ»

ТИСЯЧОЛІТНІЙ СПАДОК УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ

*Україна успадкувала засадничі
ознаки держави від різних
періодів історії*

УКРАЇНСЬКИЙ
ІНСТИТУТ
НАЦІОНАЛЬНОЇ
ПАМ'ЯТІ

СПАДОК УКРАЇНИ ВІД ГАЛИЦЬКО-ВОЛИНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ

Синьо-жовті барви національного прапора
походять від кольорової гами герба
Галицько-Волинського князівства

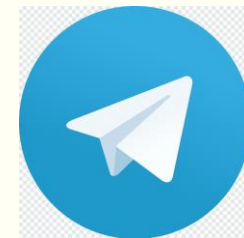
У період Галицько-Волинського князівства
утверджено європейський вектор розвитку

УКРАЇНСЬКИЙ
ІНСТИТУТ
НАЦІОНАЛЬНОЇ
ПАМ'ЯТІ

ФБ І ТГ-КАНАЛ «ІСТОРІЯ ТА ПАМ'ЯТЬ»

1 Спростовуємо російський міф, що Україну створив Ленін

Наприкінці XVIII століття території, на яких укр становили більшість населення, контролювали сійська та Австрійська імперії. Попри розділенн імперськими кордонами, впродовж наступного століття українці пройшли шлях усвідомлення як нації – від захоплення історією в добу Роман му, через розвиток народної мови і культури, д формування політичних партій та організацій. У цьому українці не відрізнялися від інших народ Центральної та Східної Європи.

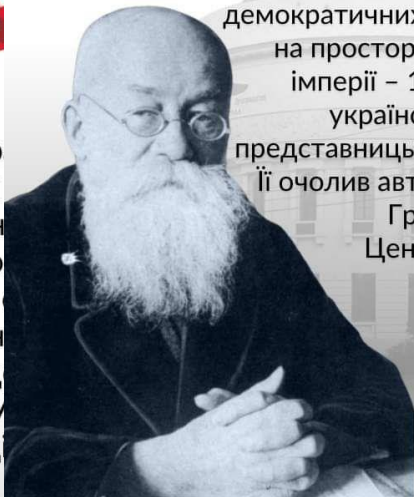

4 Спростовуємо російський міф, що Україну створив Ленін

У ході Першої світової війни, яку розпалили Російська та Австро-Угорська імперії, вони обидві розвалилися. Раніше поневолені імперіями народи почали творити національні держави. Серед них були українці.

Після повалення російського самодержавства і початку демократичних революційних перетворень на просторах уже колишньої Російської імперії – 17 березня 1917 року в Києві українські організації створили свій представницький орган, Центральну Раду. Її очолив авторитетний історик Михайло Грушевський. У червні 1917-го Центральна Рада задекларувала свій намір творити державу демократичним шляхом.

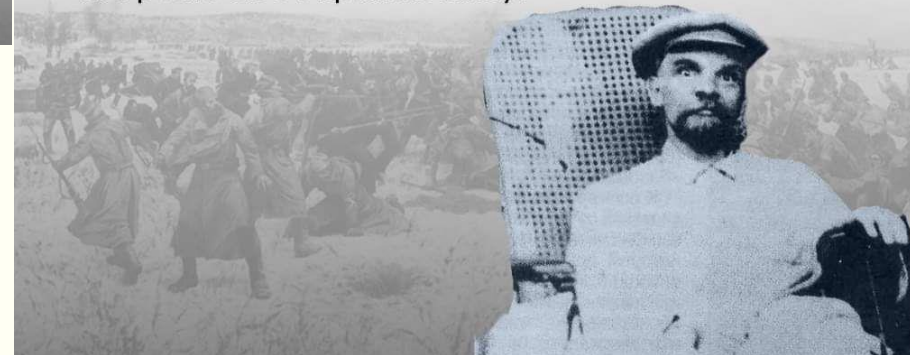

7 Спростовуємо російський міф, що Україну створив Ленін

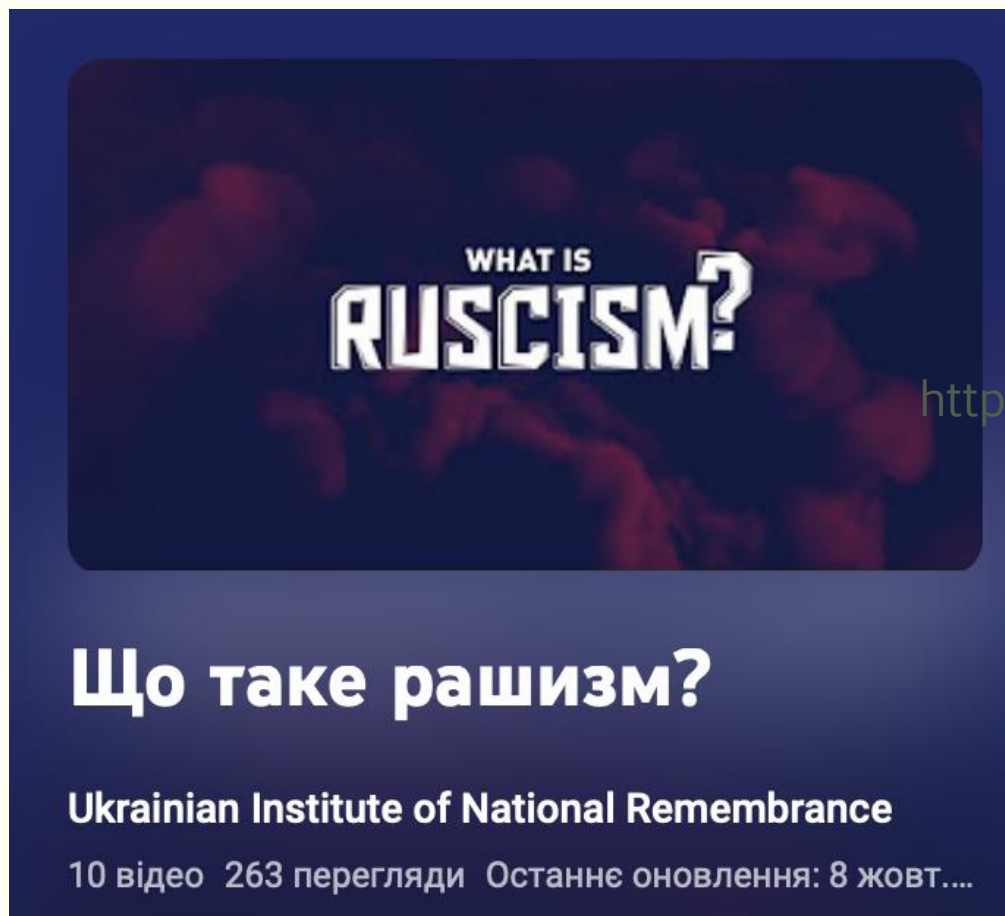
Відразу після захоплення влади більшовики почали встановлювати контроль над територією колишньої Російської імперії. Вже у грудні 1917 року Ленін висунув Українській Центральній Раді ультиматум та розпочав гібридну війну. У Харкові більшовики проголосили маріонеткову українську радянську республіку. А далі розпочали пряме військове вторгнення в Україну з Росії.

Тож Ленін був не тим, хто створив Україну, а тим, хто розпочав з Україною війну.

Youtube-канал «Ukrainian Institute of National Remembrance»

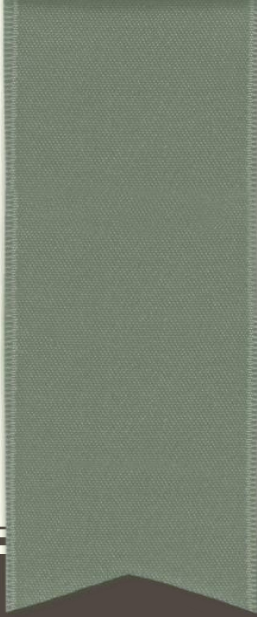

<https://uinp.gov.ua>

https://www.youtube.com/playlist?list=PLitKIb_cEyqd9jnMFC9eccrSLdZukr4qd

https://www.youtube.com/playlist?list=PLitKIb_cEyqfma9SlNp0vc2Lw2iKg9neC

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

Також слідкуйте за нами в інших мережах:

- [Facebook](#) - новини про діяльність УІНП, тексти про історію України та національну пам'ять.
- [Twitter](#) – короткі новини про діяльність УІНП та цікаві матеріали в медіа про історію та національну пам'ять
- [Instagram](#) – весь найкращий візуальний контент та фоторепортажі Інституту
- [YouTube](#) – підбірка лекцій, онлайн-дискусій та семінарів на будь-який смак, а також унікальний відеоконтент УІНП розважального та просвітницького характеру

<https://uinp.gov.ua>

